

22140201

SWEDISH A: LITERATURE – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SUÉDOIS A : LITTÉRATURE – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
SUECO A: LITERATURA – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)

Vendredi 9 mai 2014 (matin)

Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Skriv en kommentar till *en* av de båda texterna:

1.

Pälsen som varit grå när hon sydde den var helt vit av snöstoft, en vintervargs päls att gömma sig i. Han var på väg att försvinna och hon ökade takten, men fast han stod helt stilla lyckades hon inte komma en enda bit närmare. Hon ropade men han måste ha varit utom hörhåll, för han vände inte ens på huvudet och om han hört henne skulle han ha svarat, det visste hon säkert. Hon var tvungen att öka takten ännu mer. Hon var tvungen att ropa, om och om igen. Hon måste komma så nära att hon kunde se de vita rökpuffarna ur hans mun. Hon måste gå åt samma håll som han.

Han hade börjat röra sig in mot land nu, men det var för tidigt, det fanns något där som hon mindes, en skugga som bara kunde ses från hög höjd. Fåglarna såg den säkert där de seglade på luftströmmarna. Hon fyllde lungorna för att ropa ännu högre men det var som om munnen frusit ihop, allt som kom ut var ett torrt litet ljud, som en kråkunges kraxande, och när hon tog sats för att springa hade kängsnöret gått upp, hon måste knyta det först och den isiga snodden var svår att få bukt med. När hon reste sig upp stod han redan och tittade ned på sina fötter och slog med käppen som om han försökte jaga bort vattnet. ”Frank”, ropade hon och det var ett så väldigt rop att snön rasade ner från berget och rev med sig ljung och enebuskar och lösa stenar, till och med de små sjöbodarna i strandkanten, allting dånade genom isen, och ljudet fick bitar av berget att lossna, hela överhänget som skyddade falkarnas bon föll med ett dån, och en våg slog upp över husen och bryggan och drog dem med ner i vattnet, alla julkalasetts gäster sjönk medan fåglarna flög bort i en ilsken härva och hon sprang mot den lilla rundeln a v tyst is som höll på att ge vika.

När hon var nästan framme vände han sig om. ”Gå undan”, ropade han och sjönk. Det svarta vattnet rörde sig knappt där han försvunnit. Eftersom han funnits där alldeles nyss stod hon kvar och väntade på att han skulle komma tillbaka, stiga upp lika lätt som han sjunkit, som ett barn på en gunga. Hon tittade på issörjan som redan börjat sluta sig igen.

Han sjönk genom mörkret, rakt och tungt som ett lod. Här och där lyste ensamma gröna dagrar där solen nådde ner, men det mesta var mörker, en kall svart rymd med virvlande stoftpartiklar i strömmarna. Vattnet sög vantarna av hans händer och strök upp hans hår över pannan, tog ifrån honom ränseln, käppen och halsduken men lät honom behålla stövlarna och pälsen som drog honom nedåt allt snabbare. Den sista luften rusade ur hans mun, ett glänsande band av vita bubblor som steg och brast mot den hårda ytan medan strömmarna förde honom bort från land, djupare in under isen. Han var redan långt borta när Tora föll på knä och började gräva med naglarna. Han hade sjunkit och var på väg norrut, och hela tiden medan hon krafsade i isen och ropade kände hon det kalla mörkret strömma omkring sig, som om det var hon som sjönk.

Ellen Mattson, ur: *Glädjestranden* (2008)

2.

Fart

- En skylldrande semafor
skjuter rak som en vaktpost –
växer, skruvar sig, flyger förbi –
viadukter och broräcken
- 5 slungas handlost ut i svarta natten –
telegrafstolpar, hus,
stationer, bågランプor, skorstenar:
allt sopas undan
och drunknar i en häxdans av virvlande intryck –
- 10 expresståget Paris – Hamburg brusar
på smattrande hjul mot det okända.
- Ursinnigt som en projektil
borrar sig lokomotivets väldiga stålkropp
genom mörkrets miltjocka pansarplåt;
- 15 hela maskinen
har blivit till ett rasande vidunder
som med giriga järnkäftar
slukar kilometer efter kilometer –
syllar, skenor och grus –
- 20 och spyr ut dem över vallen därbakom
i ett moln av gnistor och svepande rök.
- I en banhall med skimrande båg ljus:
några minuters uppehåll för kolning.
Frustrande, stampande,
- 25 otåligt att åter få rusa framåt
dröjer det svarta komplexet vid perrongen
kringvärvat av vit, fräsande ånga.
Nosen: sotig, svart, trubbig,
de blanka pistongerna drypande av fett.
- 30 En vissling – hör! Vidare! skriker sirenerna.
Vidare, vidare! pustar de sammanpressade kolvarna.
Vidare, vidare, vidare!
stönar ekrar och smattrande nav –
- en skylldrande semafor
- 35 skjuter rak som en vaktpost ur mörkret.

Arnold Ljungdal, ur: *Ungdom* (1931)